

Проф. Надя Костова:

Всеки усеща по различен начин каква е неговата азбука на успеха

Проф. д-р Надя Костова е професионален лидер и управител на счетоводно-одиторско и консултантско предприятие. Член е на Управителния съвет на асоциация „Да съхраним жената“ във Варна и председател на Обществото на предприемчивите жени към нея. Професор в катедра „Счетоводна отчетност“ на Икономическия университет – Варна.

Притежава опит като: член на Специализирания научен съвет към Висшата атестационна комисия при Министерския съвет; декан на Финансово-счетоводния факултет на Икономическия университет и на Академичния съвет на Икономическия университет; член на Дисциплинарния съвет на Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и др.

Отличена е с грамота и плакет на община Варна за значим обществен принос на първия обществен форум „Достойна варненка“. Получила е и награда от Варненската търговско-индустриална камара за висок професионализъм и принос за развитие на икономиката във Варненския регион.

Проф. Костова в „Насаме“:

МАРИАНА СТОЙКОВА

Обичам да казвам, че в живота си имам две професионални любови. Едната е като преподавател в Икономическия университет, а другата като управляващ съдружник и професионален лидер на счетоводно-одиторско и консултантско дружество.

Покрай стремежа да бъда добър професионалист не успявам да намеря достатъчно време за най-любимите ми хора,

но мисля, че винаги са ми прощавали, и в техните очи и сърца съм виждала и усещала любовта им, както и това, че уважават и подкрепят нещата, които правя, и начина, по който ги правя...

Когато бях ученичка, си представях, че ще се занимавам с молекулярна биология. Увлечаше ме тайната на клетката. Тогава в специалност „Молекулярна биология“ в Софийския университет се обучаваша 15-20 деца от цяла България, толкова приемаха официално, и под влияние на моята майка буквално в последния момент се пренасочих към икономиката. Кандидатствах в Икономическия университет (бивш ВИН) и ме приеха в специалност „Счетоводна отчетност“. Откровено казано, в началото никак не ми харесваше. И може би съм пример за това как нещо, което на пръв поглед изглежда скучно и консервативно и което не съм си представяла като част от моя живот, може да се превърне в любов...

Изкарах първи курс, мога да кажа никак с мъка – не ми харесваше специалността, дори отидох да помоля да ме преместят в друга. Тогава шият декан на Финансово-счетоводния факултет ми каза: „Виж какво, изкарай лягичко и като дойдеш насъсен, ако имаш желание, ще помислим за преместване“.

Междувременно се сдобих с приятелки от студентския отбор, с които тренирах баскетбол, навлязох по-дълбоко

в материята на счетоводството, анализа и контрола и след като разбрах, че във финансовата отчетност съществува неизменна логика и че чрез счетоводството най-добре се вижда и оценя бизнеса, се запалих по него и не само че завърших много успешно, но след това се явих на конкурс и станах асистент в университета.

Вече почти 30 години съм част от екипа на Икономическия университет и изключително много обичам моите студенти. Получила съм много любов и от тях, но изпитвам тъга около Коледа, когато в електронната си поща намирам поздравителни картички от някои от тях, замисля извън пределите на България...

Обикновено последната лекция пред моите студенти завършвам с пожеланието

да уважават достижанията от други народи и държави, но да обичат България, независимо какъде ще ги отведе вятърът

Смятам, че у голяма част от тях е възпитано това чувство и категорично не мога да се съглася с мнението, че нашите деца са лоши. Всеки ден влизам в учебната зала, общувам с тях и се срещам с техните интереси, специфичен мироглед, енергия, дори и с техните прояви, присъщия на младостта, и ако от нещо трябва да се оплакваме, то не е, че децата ни не са добри, а че ние не сме намерили правилния път и подход към тях.

В днешния дигитален свят образователният процес трябва да бъде така променен, че на тези млади хора да им бъде интересно. Ако продължаваме да следваме традиционния и консервативен подход на обучение, няма как да предизвикам техни интерес, да ги мотивираме да обичат материята, която изучават. Радвам се, че в нашия университет се полагат значителни усилия да бъдем иновативни.

На фона на това, че към

студентите се отправят прецизно за отсъствия от учебните зали, аз се чувствам удовлетворена, защото, макар и да звучи нескромно, смея да кажа, че на лекциите ми присъстват много на брой студенти, които усещам, че са запалени от желанието за професионализъм и за успехи.

Това ми носи вяра и увереност, че утрешният ден ще бъде по-добър от днешния

Старая се да бъда техния добър пример за професионализъм. Освен финансов анализ преподавам и данъчно облагане и моите студенти знаят, че ако е публикуван „Държавен вестник“ с промени в данъчното законодателство, с тях задължително ще дискутираме тези новости. Това ми е признанието като преподавател – да бъда в крак с пулса на времето.

За съжаление, държавната политика в сферата на образованието в направление „Икономика“ не отчита потребностите на пазара. Откриват се специалности, определят се държавни пръчки, без реално да се обсъждат потребностите на пазара. Изгубена е връзката с нуждите на бизнеса и от определени специалности се дипломират студенти, които на практика няма къде да се реализират. Те съответно или се ориентират в България, но към дейност, за която не са се обучавали, или отиват в чужбина, където много трудно намират реализация по придобитата специалност. Това е и една от причините да са демотивирани.

Само наличието на състояние сред кандидат-студентите за дадено място в кон-

кретна специалност в българските университети би имало положителен ефект, защото в момента те не се борят за място. Дипломата им от средното образование сама по себе си им гарантира студентството.

Факт е, че броят на местата в университетите са повече от завършващите средно образование

Лично за мен най-добро в професионалното ми развитие е съчетаването на преподавателската с експертно-консултантската и одиторската ми практика. На студентите имам възможност да показвам примери от бизнеспрактиката – и добри, и лоши, а практиката ми помага в научноизследователската ми дейност.

Първоначално се занимавах основно само с преподавателска работа, но когато през 1991 г. в България бяха приети Търговският закон и Законът за счетоводството, нещата в отчетността и в данъчното облагане на предприятията се промениха изключително много. Започнахме да заимстваме чужди модели и да ги прилагаме в българската действителност заради ориентацията към пазарна икономика. Това ме накара да стартирам курсове за обучение на счетоводители по прилагането на новата отчетност според националните и международните счетоводни стандарти. Предприемчивият ми дух направи така, че впоследствие през 1995 г. с „приятелския капитал“ на трима души да създадем счетоводно-одиторско и консултантско предприятие.

Малко по-късно станах и част от асоциация „Да съхраним жената“, която освен реализираните многобройни проекти работи и върху идеята за изграждане на мост между три поколения. Ангажираме се с млади хора в една деликатна възраст, с децата без родители и с деца в риск. Мостът се крепи и на средното поколение – бизнес дами, които притежават собствен бизнес или управляват бизнес. Те са гръбнакът на асоциацията и със своята съпричастност и добри сърца са благодарителите, които изцяло подкрепят целите, функциите и залачите ѝ. Не забравяме и онова поколение жени, които са били в активна възраст и вече са пенсионираните учители, лекари, актриси...

Дейността на асоциацията показва, че в България има неправителствени организации, които са работещи, а не кухи структури

Ние действително правим редица полезни неща и макар може би да не ги афишираме достатъчно, те са в помощ на много нуждаещи се.

Аз самата влязох в обществото на предприемчивите жени през 2001 г., когато ме избраха за „Жена-предприемач на годината“ в организиран конкурс. Бях поканена, участвах, бях номинирана и получих висока признателност. Идеята на тези конкурси не е просто да има отличия или да се представя бизнесът на една дама. Важно е какво е отношението ѝ към социалните проблеми на обществото. Мога с ръка на сърцето си да кажа, че в нашата асоциация членуват уникални жени. Обсъждаме и работим по много теми – за навлизането на жените на управленски позиции в различни структури, как да бъдат оценени по достойния начин, за равнопоставеността на половете, за закрила на жените и децата...

В нашето предприятие имам удоволствието да работя и да управлявам в съдружие с мъже и се чувствам равнопоставена. Не ми се налага да се боря за това. Това е страхотен комфорт за една жена, която по принцип е поставена изключително сложно в обществото.

На практика на всяка жена се налага, когато е на работа, да се стреми към равнопоставеност с мъжете –

и като възможност за работа, и като възможност за възнаградение на нейния труд.

Същевременно у дома да бъде добрата майка, добрата съпруга, добрия приятел на децата си, добрата домакиня, да намери време да общува с хора, за да има възможността да открие сред тях своите добри приятели, които са необходими на всеки като въздуха и водата.

За щастие моят живот така се е стекъл, че съм успяла да намеря приятелите, на които, ако звънна посреднощ и кажа: „Ела, трябва да се видим!“, сигурна съм, че отстръпана да чуя „Защо трябва да дойда?“, а ще чуя „Къде да дойда?“... Всеки има нужда от такива приятелства.

Заради сложността на живота, пред която е изправен днес човекът – как да оцелее на улицата, в семейството, на работа, защото от психологическа гледна точка понякога говорим наистина за оцеляване, е много важно той да бъде медиатор между себе си и самия себе си. Да намира онези неща, които ни правят човеци и ни карат да осмислим гъбстротата на света около нас.

Важно е всеки да постигне този синхрон и баланс в живота си, благодарение на които да може да устои на всичко, което го заобикаля...

В този аспект на мисли е много важна и самооценката. Понякога участвам в провеждане на интервюта за работа и виждам, че има хора, които казват: „Искам да раста, да се развивам...“, което е прекрасно, но в много случаи не виждат пътя, по който това да се случи. Представят си някъде едно работно място, което е някаква висота в техните очи, но не си представят пътя, който трябва да извървят, за да стигнат до него. Това се дължи на недобрата им самооценка.

На първо място всеки трябва да си даде ясна сметка за какво е подхладил, каква е неговата нагласа, дали може да поема отговорности, дали може да удържа и на ударите... Защото има и лоши дни, получаваш и удари, понякога право в лицето, и въпросът е можеш ли след това, ако си паднал, да намериш силите в себе си и начина, по който да се изправиш и да продължиш... Това е изключително важно – особено за жените.

Всеки усеща по различен начин каква е неговата азбука на успеха, но смятам, че да си необикновен, да си харизматичен и различен, да мечтаеш, да намиращ начина, по който сам да предизвикаш себе си и сам да се мотивираш...това са тайните на успеха.

Пожелавам на всички хора да намерят пътя към този живот, вървейки по който да се чувстват щастливи и удовлетворени. Да правят онези значими неща, с които да изпият своята уникална книга за живота.